

Idem oratione ante exilium: Qui numini deorum consecratum sartum tectum ab omni periculo conseruauit.

¶ **Sarta tecta simplicia.**

Plautus in Mostellaria: Non uideor mihi sarcire posse ædes meas, quin totæ perpétuo ruant.

Cicero Bruto: Quorum quidē omnia commoda, omnesq; facultates, quibus & sacra conficere, & sarta tecta ædium sacrarum, locorumq; communium tueri possit, consistunt in ijs uectigalibus.

Idem in Verrem: Cum cōsules ædes sacras locauissent, neq; potuissent omnia sarta tecta exigere.

Ibidem: Eundemq; te memini, Censorias quoq; leges in sartis tectis exigendis tollere.

Ibidem: Verumetiam in ijs sartis, tectisq; damnata est.

Vulpianus de officio Procōsulis, lege, Si in alicuius ædes sacras, & opera publica circūire inspiciendi gratia, an sarta tecta sint, uel an aliqua refectione indigeant.

Cælius de usufructu: Hactenus tamē ut sarta tecta habeat, siqua tamen uetustate corruissent, neutrum cogi reficere. & subdit: Vnde Cælius de modo sarta tecta habēdi quærit.

¶ **TEMPVS.**

Ante tempus, post tempus, ad tempus, per tempus, in tempus, in tēpore, primo quoq; tēpore, primo quoq; die, pro tēpore, p re, pro loco, uno tēpore: Hos, & alios dicēdi modos, mira, elegantiq; uarietate perfecta illa Latinitas condidit. Si quis ea, quæ infra posui diligenter legerit, sine alio interprete per se satis intelliget.

Ad tempus

¶ AD TEMPVS. *Sijt lauch*

Terentius: Commodiorem hominis aduentum ad tempus non uidi.

Cicero de finibus bonorum & malorum: Itaq; ad tēpus ad Pisonem omnes.

Idem Planco: Is autem, qui uere appellari potest honor, nō inuitamentū ad tempus; sed perpetuæ uirtutis est præmiū.

Idem Attico: Satis erat dierum, ut Puteolos excurrere possem, & ad tempus redire.

Eidem: Aderis autem ad tempus.

Idem in Verrem: Si quæ castiores erant, ad tēpus ueniebāt.

Plancus Ciceroni: Si autem in itinere meo se opposuerit, ad tempus consilium capiam.

Asconius Pedianus: Cur fraudi sit Ciceroni, cum ad tempus oratorum dicta proferantur.

Idem: Non intelligunt hæc ad tempus cōmode adiungi.

Paulus de dāno infecto, lege, Ad curatoris: Si dominus ad tēpus pecuniam impensam cū usuris restituere uoluerit.

¶ Per tempus. *gelogene tijt.*

Plautus: Mihi per tempus inceptum est iter.

Idem in Bacchidibus: Per tempus hic uenit miles.

Idem in Truculento: Per tempus subuenistis mihi.

Idem in Menechmis: Non potuisti per tempus magis aduenire quàm aduenis.

Terentius in Ecyra: Sed uideo Philippum per tempus egredi.

Cato de re rustica: Frondem populcam, ulmeam, quernam cædito, & per tempus eam condito.

Ibidem: Et per tempus radices cōplurimas cum terra ferere.

Ibidem:

Ibidem: Vmbra[m] partim per tempus habet.

Ibidem: Vimina[m] matura, salices per tempus legantur

¶ Post tempus. *bucē tydes*

Plautus in Captiuis: Sero post tempus uenis.

Cicero pro P. Quintio: Ego pro te hoc cōsulo, post tempus,
& in aliena re: quoniam tu in tua re cum tempus erat, cōsu-
lere oblitus es.

Varro de re rustica: Quæ post tempus nascuntur, ferè uitio-
sa, atq; inutilia existunt.

¶ In tempus. *† tyt*

Cicero Attico: Nam & eiusmodi sunt ij uersus, ut ab initio
Pompei in tempus scripti esse uideantur.

Horatius: Et præfens in tempus omittas.

¶ Vno tempore. *gelycher tijt*

Cicero Attico: Multas uno tempore accepi epistolas tuas.

¶ Suo tempore. *to syner tijt*

Idem in Verrem: Scandilius rem se totam relicturum dicit,
& suo tempore esse rediturum.

¶ Primo quoq; tempore.

Titus Liuius ab urbe condita: Ut primo quoq; tempore in
Italiam transgressus iungeret se Annibali.

Ibidem: Primo quoq; tempore redire in Hispaniam iussit.

Ibidem: Decreuerunt, ut primo quoq; tempore de ea re ad
populum ferretur.

¶ Primo quoq; die.

Ibidem: Decreuerunt, ut primo quoq; die ad populū ferrēt.

Gn. Pompeius L. Domitio: Ut primo quoq; die Luceriā ad
uenires.

Tempestiuū

¶ **T**empestiuum conuiuium. Magisteria à maioribus instituta, sermo qui more maiorum à summo magistro adhibetur in poculo.

Nondum cuiq; satis arbitror exploratum, quid sit tempestiuum conuiuium, hoc certe liquet, non esse id quod simpliciter uerba ostendunt: ut id sit conuiuium tempestiuum, quod conuiuium in tempore paratum. Nam ut patet ex ijs, quas infra posui autoritatibus, aliquid præcipue in eo erat conuiuio, quod nõ erat item in alijs, ut Magisteria à maioribus instituta: ut sermo quidam, qui more maiorum à magistro adhibebat in poculo. ea cuiusmodi essent nemo (quod sciam) prodidit.

Cicero Attico: Audio à bonis uiris, qui & nũc, & sæpe antea magno præsidio Reipub. fuerunt, hanc cunctationem nostram non probari, multa q; mihi & seuerè in conuiujs tempestiuis disputari.

Idem pro P. Silla: Quantum alij tribuunt tempestiuis conuiujs, quantum aleæ.

Idem pro L. Murena: Nemo ferè saltat sobrius, nisi forte insaniat, neq; in solitudine, neq; in conuiuio moderato, atq; honesto. Tempestiui conuiuij, amœni loci, multarum deliciarum comes est extrema saltatio.

Idem in Verrem: Statuitur Lollius in illo tempestiuo gladiatorum conuiuio.

Idem de senectute Catonem loquentem facit: Ego uero propter sermonis delectationem tempestiuis quoq; conuiujs delector. & subdit:

Me uero & magisteria delectant, à maioribus instituta, & is

Z sermo,

sermo, qui more maiorum à summo magistro adhibetur
in poculo.

Idem Attico: Quas enim cœnas & facere, & obire scripsit ad
me Sextius: *q̄* lautas: *q̄* tempestiuas:

Horatius in Odis: Tempestiuus in domo Pauli purpureis
ales oloribus commessabere maximi.

¶ **Tempeſtas**, idonea, mala.

Non est semper **Tempeſtas** mala, sed quandoq; bona,
ut constet uerbum medium esse.

Cicero Q. fratri: Tu si ita expedit, uelim *q̄* primum bona &
certa tempeſtate conscendas, ad me *q̄* uenias.

Ibidem: Primam nauigationem (dummodo idonea tempe-
ſtas sit) ne omiseris.

Cato de re rustica: Dicit uillicus sedulo se fecisse, seruos non
ualuisse, tempeſtates malas fuisse.

¶ **Tabescere**. *wonderich syn*

Tabescere non est languere, aut deficere, aut putrefcere,
ut nonnulli putant: sed interiore sensu est proprie lique-
ſcere, consumi.

Plautus in Mercatore: Cor edepol miserum, quod guttatim
contabescit, quasi in aquam tu indideris salem.

Cato de re rustica: Fiscellam cum sale populari suspendito,
& quassato, supplet *q̄* identidem: id aliquoties in die faci-
to, usq; adeo donec sal deserit tabescere biduum.

Ibidem: Salis puri modium, & eū in fiscellam suspendito: si-
nit *q̄* cum musto distabescat.

Hora. Quod *q̄* aliena capella gerat distēti⁹uber, Tabescit.

Ouidius in Metamor: Tabuerant cera, nudos quatit ille
lacertos.

Tempeſtas q̄ tpe

Ibidem: Non tulit ulterius, sed ut intabescere flauæ

igne leui ceræ, matutinæq; pruina

Sole tepente solēt: sic attenuatus amore **Liquitur.**

¶ **TANTVM** abest, parum abest, nihil abest. *Scheellet nicht an*

Tantum abest, parum abest, nihil abest, dicendi elegantissimi modi, nō sunt à studiosis literarum prætereūdi. Cicero in Tusculanis: Sed tamen tantum abest, ut scribi contra nos nolimus, ut id etiam maxime optemus.

Idem pro lege Manilia: Tantumq; abest, ut aliquam bonā gratiam mihi quæsisse uidear, ut multas etiam simultates, partim obscuras, partim apertas intelligatis mihi non necessarias, uobis non inutiles suscepisse.

¶ **TANDEM** aliquando, quousq; tandem.

Tandem aliquando, quousq; tandem, hæc coniūcta ad uerbia in oratione ueluti duæ stellæ coruscant, eamq; magnopere exornant.

Cicero Tironi: Tandem aliquando mihi à te expectatissimas literas reddidit.

Idē in Catilinā: Quousq; tandē abutere præsentia nostra?

T. Li. ab urbe cō. Quousq; tandē ignorabim⁹ uires nostras?

¶ **TENTARE**, attentare.

Tentare paulo occultiore significato, id est quod afficere & occupare. **Attentare** aut, q̄si insidiosè puestigare.

Cic. Attico: Scripseras te quodā ualetudinis genere tentari.

Eidem: Valetudinem tuam iam confirmatam esse, & à uete re morbo, & ab omnibus tentationibus gaudeo.

Idem in Tusculanis: Quod animi ualentes morbo tentari non possunt, corpora possunt.

Z 2 Idem

Idem De oratore: Cum is est auditor, qui nō uereatur, ne cōpositæ orationis insidijs sua fides attentetur.

Vergilius in Georgicis: Turpis oues tentat scabies.

Horatius: Si latus, aut renes morbo tentantur acuto.

Idem: At si condoluit tentatum frigore corpus.

¶ TANTISPER dum.

Tantisper plerūq; particulam, dum, post se trahit apud eos autores, quos nunq; satis laudare, satis admirari, & suspicere possumus.

Plautus in Menechmis: Meretrix tantisper blanditur, dum illud quod rapiat uidet.

Terentius in Heauton. Ego te meum esse dici tantisper uolo, dum quod te dignum est facis.

Ibidem: Deceui tantisper me minus iniuriæ Chreme meo Gnato facere, dum fiam miser.

Idem in Adelphis: Malo coactus qui suum officium facit, dum id rescitum iri credit tantisper cauet.

Cicero M. Varroni: Habes rationem consilij mei: tibi igitur censeo latendum tantisper ibidem, dum efferuescit hæc gratulatio, & simul dum audiam quemadmodum negocium confectum sit.

Idem in arte Rhetorica: Ut ubi esset tãtisper dum Culleus, in quem coniectus in profluentem deucheretur, compararetur.

¶ TRANSVERSVM unguem non discedere, uel digitum, aut pedem latum, uel digitū latum,

Transuersum unguem, uel digitum, aut pedem latum, uel digitum latum non discedere: Modum etiam hunc dicendi

dicendi formauerunt Latini illi, cum paruulū interuallum ostendere uolebant.

Plautus in Aulularia: Si ex isto loco tuo digitum transuersum, uel unguem latum excefferis.

Idem in Bacchidibus: Nego tibi annis. xx. fuisse primis copiae digitum longe à pædagogo, pedem ut efferres ex ædibus ante solem exorientem.

Idem in Mostellaria: Si post hac me pedem latū modo scies imposuisse in undam, haud causa est ilico, quod nūc uolui sti facere, quin facias mihi.

Cicero in Acad. Ab hac mihi non licet transuersum (ut aiūt) digitum discedere.

Idem in Verrem: Pueri Sisennæ credo qui audiuissent, quæ in istū testimonia essent dicta, oculos de isto nusq̃ deiecere, neq; ab argento digitum discedere.

Idem C. Fabio Gallo: Urgeo igitur transuersum unguem (quod aiunt) à stilo: is enim est dicendi opifex.

¶ TOLLERE pedes.

TUrpem, & obscenā significationem habet is loquendi modus, qui apud eos, quos sæpe memoro bonos auctores frequens est. Dicebant enim tollere pedes ea modestia, ut quæ obscenitas rebus inesset, honestis utunq; uerbis tegeretur.

Cicero Attico: Sed soror quæ tantum habeat consularis loci, unum mihi solum pedem dat. Noli inq̃ de uno pede sororis queri, licet etiam alterum tollas. Non consulare iniquies dictum, fateor.

Z ; Tollere

¶ TOLLERE manus.

Tollere manus, Modum hunc loquendi in lætitia, uel admiratione rei gratæ antiqui adhibebant.

Cicero Cæsari: Sustulimus manus & ego, & balbus: tanta fuit opportunitas.

Idem in Academicis: Hortensius autem uehementer admirans, quod quidē perpetuo Lucillo loquente fecerit, ut etiā manus sæpe tolleret.

¶ TENDERE iter.

Tendere iter, id est quod iter facere, uterq; loquendi modus uenustissimus.

Vergilius: Tendere iter pennis.

Titus Liuius de bello Punico: Cum ab occasu solis ad exortus tenderent iter.

¶ VT.

Exprimi uix potest quantam partem Latini sermonis particula Vt, contineat, q̄ ue uario dicendi modo per orationem serpat, ac ueluti lasciua luxuriet.

ut pro ne

¶ De, ut, quo loco multi ne, inepte ponunt, & significat dubitationem, & coniungitur cum metuo, uereor, timeo.

Terentius: Metuo ut substet hospes.

Idem in Andria: Dies mihi ut sit satis uereor ad agendum.

Idem in Ecyra: Sed firmæ uereor hæ ut sint nuptiæ.

Cæsar in com. Vt satis cōmode supportari posset, timere dicebant.

Cic. M. Marcello: Sed cum ita late pateat eius potestas, quā ueremur ut terrarum orbem complexa sit: non ne maui sine pericu